

ЖАҲОН ТАРИХИДА ЯНГИ ДАВР

БУТУН ДУНЕ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗИ

КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ
МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, УЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ
СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ.

«КИЗИЛ УЗБЕКИСТОН» — ОРГАН ЦЕНТРАЛЬНОГО
КОМИТЕТА КОМПАРТИИ УЗБЕКИСТАНА, ВЕРХОВНОГО
СОВЕТА И СОВЕТА МИНИСТРОВ УЗБЕКСКОЙ ССР.

43-ЙИЛ ЧИҚИШИ
№ 87 (11.836)

Жума, 14 апрель, 1961 йил.

Баҳоси 2 тийин.

Н. С. ХРУЩЕВНИНГ БИРИНЧИ КОСМОНАВТ Ю. А. ГАГАРИН БИЛАН СУҲБАТИ

Сочи районида турган КПСС Марказий Комитетининг Биринчи секретари ва СССР Министрлар Совети Раиси ўртоқ Н. С. Хрущёв «Восток» йўлдош кемасини учуришга тайёраш ишларини ва уни учуришни, космосни ўзлаштиришни биринчи бўлиб бошлаган киши—Жаҳонда биринчи космонавт, совет граждани коммунист учувчи Ю. А. Гагариннинг учушини 12 апрелда зўр эътибор билан кузатиб турди.

Космосга биринчи учуш муваффақиятли туғалланганлиги ва Ю. А. Гагарин мўлжалланган районга эсон-омон қўнганлиги тўғрисида хабар олинганидан кейин орадан сал ўтмай, ўртоқ Н. С. Хрущёв ва биринчи космонавт Ю. А. Гагарин Москва вақти билан соат 13да телефон орқали бир-бирлари билан гаплашдилар. Н. С. Хрущёвга Сиз билан Ю. А. Гагарин гаплашмоқчи, деб хабар қилишди.

Ўртоқ Гагарин билан жуда хурсанд бўлиб гаплашмади, деди Н. С. Хрущёв.

Никита Сергеевич телефон трубкасини олиб бундай деди:

— Мен гапингизга зўр қувонч билан қулоқ соламан, азиз Юрий Алексеевич.

Ю. А. Гагарин: — Мен ҳозиргина Сизнинг табрик телеграмманингизни олдим. Сиз бу телеграммада мени космосга жаҳонда биринчи бўлиб қўнган сафар муваффақиятли туғалланганлиги билан қўлабасиз. Қўтлаганингиз учун Сизга, Никита Сергеевич чин қўнғилдан ташаккур айтаман. Космосга биринчи учуш муваффақиятли туғалланганлигини Сизга хабар қилганлигим учун бахтиёрман.

Н. С. Хрущёв: — Сизни, азиз Юрий Алексеевич, чин қўнғилдан табриклайман ва қўтлайман! Сиз жаҳонда биринчи бўлиб космосга учдингиз. Сиз ўзингизнинг бу шижоатингиз билан Ватанимиз шухратини оширдиган, шундай масъулиятли топшириқни бажаришда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатдингиз. Сиз бу шижоатингиз билан ўлмас киши бўлиб қолдингиз, чунки Сиз одамлар орасида биринчи бўлиб космосга чиқдингиз.

Айтинг-чи, Юрий Алексеевич, Сиз учаётганингизда ўзингизни қандай ҳис қилдингиз? Космосга бу биринчи учуш қандай ўтди?

Ю. А. Гагарин: — Мен ўзимни яхши ҳис қилдим. Учиб жуда муваффақиятли ўтди, космик кемадаги аппаратларнинг ҳаммаси пухта ишлади. Учаётган вақтда мен Ерни жуда баландликдан кўрдим. Денгизлар, тоғлар, катта шаҳарлар, дарёлар, ўрмонлар кўриниб турди.

Н. С. Хрущёв: — Сиз ўзингизни яхши ҳис қилдингиз деб айтиш мумкинми?

Ю. А. Гагарин: — Гапингиз тўғри, Никита Сергеевич. Мен ўзимни космик кемада уйдагидек ҳис қилдим. Учиб муваффақиятли туғалланганлиги билан мени чин қўнғилдан қўлаб юборган табрикнингиз учун Сизга яна бир марта ташаккур айтаман.

Н. С. Хрущёв: — Мен овозингизни эшитаётганлигим ва Сизни табриклаётганлигим учун хурсандман. Сиз билан Москвада учирасам яна хурсанд бўлур эдим. Биз Сиз билан, бутун халқимиз билан биргаликда космосни ўзлаштиришдаги бу улуг қаҳрамонлигининг тантанали байрамини ўтказамиз. Мамлакатимизнинг нималарга қодир эканлигини, улуг халқимиз, бизнинг совет фанимиз

нималарни қилиши мумкинлигини бутун дунё кўрсин ва билсин.

Ю. А. Гагарин: — Энди ҳамма мамлакатлар бизга етиб олсин!

Н. С. Хрущёв: — Тўғри! Товушингиз тетик ва дадил бўлиб эшигилаётганлиги учун, вақтингиз шунчалик чоғ бўлганлиги учун жуда хурсандман! Гапингиз тўғри,—космосга йўл очган, жаҳонда биринчи бўлиб космонавтни учирган бизнинг мамлакатимизга капиталистик мамлакатлар етиб олишга ҳаракат қилсинлар. Биз ҳаммамиз бу улуг ғалаба билан фахрланмоқдамиз.

Анастас Иванович Микоян ёнимда турибди, у, Сизни чин қўнғилдан қўлаб, табриклайпти.

Ю. А. Гагарин: — Анастас Ивановичга менинг ташаккуримни ва энг яхши истакларимни айтиб қўйинг!

Н. С. Хрущёв: — Айтингчи, Юрий Алексеевич, хотинингиз, болаларингиз борми?

Ю. А. Гагарин: — Валентина Ивановна деган хотиним, Лена ва Галя деган икки қизим бор.

Н. С. Хрущёв: — Сизнинг космосга учушингиздан хотинингиз хабардорми?

Ю. А. Гагарин: — Ҳа, хабардор эди, Никита Сергеевич.

Н. С. Хрущёв: — Хотинингизга ва болаларингизга менинг самийим саломимни айтиб қўйинг. Қизларингиз ўсиб катта бўлишсин ва Ватанимизнинг шон-шавкати йўлида шундай улуг шижоат кўрсатган ўз отаси билан фахрланишсин.

Ю. А. Гагарин: — Раҳмат, Никита Сергеевич. Мен бу саломингизни топшираман ва Сизнинг чин қўнғилдан айтган сўзларингизни абадий унутмайман.

Н. С. Хрущёв: — Айтинг-чи, онангиз ва отангиз ҳаётми, ҳозир улар қаерда, нима иш қилишяпти?

Ю. А. Гагарин: — Отам ва онам ҳаёт, улар Смоленск областида яшайди.

Н. С. Хрущёв: — Менинг чин қўнғилдан айтган табрикларимни отангиз ва онангизга билдириш. Улар шундай улуг шижоат кўрсатган ўз ўғли билан фахрланишга ҳақли.

Ю. А. Гагарин: — Катта раҳмат, Никита Сергеевич. Сизнинг бу сўзларингизни отам ва онамга айтиб қўяман. Улар жуда хурсанд бўладилар, Сиздан, партиямиз ва Совет ҳукуматидан чуқур миннатдор бўладилар.

Н. С. Хрущёв: — Юрий Алексеевич, Сиз кўрсатган улуг шижоат билан фақат Сизнинг ота-онангизинга эмас, шу билан бирга, бутун Совет Ватанимиз ҳам фахрланади. Сиз асрлар давомида унутилмайдиган жасорат кўрсатдингиз.

Космосга биринчи учуш муваффақиятли туғалланганлиги билан Сизни чин қўнғилдан яна бир марта табриклайман. Москвада тезроқ учрашайлик, деган ният билан хайрлашаман. Сизга энг яхши истакларимни билдираман.

Ю. А. Гагарин: — Раҳмат, Никита Сергеевич. Менга кўрсатилган катта ишонч учун Сизга, жонажон Коммунистик партияга, Совет ҳукуматига яна бир марта ташаккур айтаман ва Совет Ватанимизнинг ҳар қандай топширигини бундан буён ҳам бажаришга тайёрман, деб ваъда бераман. Қўришгунча хайр, азиз Никита Сергеевич!

БУЮК ТАРИХИЙ ВОҚЕАГА МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ

ҚОРАҚАЛПОҒИСТОН АССР.
(«Қизил Ўзбекистон» мухбири).
РЕСПУБЛИКА, ШАҲАР ВА
ҚИШЛОҚЛАРИДА ҚИЗИҚУМ
ВА ҚИЗИҚЛАР ЯЙЛОВЛАРИ
ДА, ОРОЛ СОҲИЛЛАРИДА СОВЕТ
ХАЛҚИНИНГ АСЛ ФАР-
ЗАНДИ МАГОРИННИНГ КЕМА
ЎЎЛДОШИДА КОСМОСГА ЧИ-
ҚИБ СОҒ-САЛОМАТ ҚАЙТИШ
КЕЛАНЛИГИ ТЎҒРИСИДАГИ
ХУШБАҲАР ЗҲР ҚУВОНЧ БИ-
ЛАН КУТИБ ОЛИНДИ. Бу олам-
шумул ғалаба муносабати билан
Ўзбекистон митингига промкомбид-
тан кадрлар бўлимининг мудири
Раҳматилла Тўраев сўзлаб, бундай деди:

— Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг оталарча қилаётган ғамхўрлиги туфайли совет фани ва техникаси мисли қўрилмаган даражада юксалишга кўтарилди.

— Мен, — деди қувонч билан меҳнат қилишни бошлаган Ҳақназар Эрнатаров доварак Юрий Гагариннинг катта ғалаба билан космосга биринчи бўлиб йўл очиб билиб табрикласам ҳаммамизнинг фикр-ақидасини ифодалаган бўлам. Юрий Гагариннинг кўрсатган жасорати ва қаҳрамонлиги билан барча совет кишилари фахрлана атайди. Биз шу муносабат билан КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва СССР Министрлар Советининг мурожаатига жавобан апрель ойи ишлаб чиқариш планини мундандан олдин бажариш билан жавоб берамиз.

САМАРҚАНД. («Қизил Ўзбекистон» мухбири). ШАҲАРДАГИ ХАММА ҚОРҶОНА ВА МУАССАСАЛАР КАБИ «ХУЖУМ» ПИЛЛАКАШЛИК ФАБРИКАСИ КОЛЛЕКТИВИ ХАМ КАТТА МЕҲНАТ КЎТАРИШКИЛИГИ БИЛАН ЯШАМОҚДА.

— Бутун кўнчилиги ва билим-мизини, — деди пиллакашлик пехининг мастери ўртоқ Раҳмат Йўлдошев, — Коммунистик партиямиз чиниб берган етти йиллик программани голибона амалга оширишга қаратамиз.

— Бригадамиз аъзолари — деди халқон билан сўзлаган пиллакаш қиз Ойша Салимова, — бугундан бошлаб коммунистик меҳнат зарбдорлари номини олиш учун бел боғладилар.

Фабрика коллективи КПСС Марказий Комитетига ва биринчи космонавт Юрий Гагаринга табрик телеграммаси юбордилар.

СССР мудоффа министрининг Б У Й Р У Ғ И

1961 йил 12 апрель № 78 Москва шаҳри

Совет кишии майор Ю. А. Гагаринни «Восток» йўлдош кемасида 1961 йил 12 апрелда жаҳонда биринчи бўлиб космик фазога муваффақиятли учуришни таъминлаган совет халқининг энг катта ғалабасини, олимлар, инженерлар, техниклар ва ишчиларнинг зўр қаҳрамонлигини ишониб, БУЮРАМАН:

Шу йил 14 апрелда Ватанимиз пойтахти — Москвада, иттифоқчи республикаларнинг пойтахтларида ва қаҳрамон шаҳарлар: Ленинград, Сталинград, Севастополь ва Одессада тўплардан бир йўл йигирма марта ўқув, салот берилсин.

СССР мудоффа министри Совет Иттифоқи Маршали
Р. МАЛИНОВСКИЙ.

Н. С. ХРУЩЕВ: — Сизни, азиз Юрий Алексеевич, чин қўнғилдан табриклайман ва қўтлайман! Сиз жаҳонда биринчи бўлиб космосга учдингиз. Сиз ўзингизнинг бу шижоатингиз билан Ватанимиз шухратини оширдиган, шундай масъулиятли топшириқни бажаришда мардлик ва қаҳрамонлик кўрсатдингиз.

СУРАТДА: Юрий Алексеевич ГАГАРИН раффиси Валентина ИВАНОВНА ва қизи ЛЕНА билан

ЎзТАГ фотохроникаси.
(Сурат фототелеграф орқали олинди).

РАҲМАТ СЕНГА, БОЛАМИЗ

ҒНАТСК (Смоленск области), 12 апрель. (ТАСС). Космосга саяхат қилган биринчи совет кишии Юрий Гагариннинг қариндош-уруғлари яшайдиган уйга бугун гога катта бахт-саодат келди.

— Мен ўғлимнинг космосга учганини тўғрисидаги хабарни зўр қувонч билан билдим, — деди жасур космонавтининг отаси Алексей Иванович Гагарин ТАСС мухбирига. — Мен Юрийни совет граждани деган юксак номга муносиб бўлиш руҳида таъриқлаганликлари учун Коммунистик партияга, Совет ҳукуматимизга, халқимизга чин қўнғилдан миннатдорчилик изҳор қиламан.

Мен ўғлим ҳақида нимани таъриқлаётганимни билганим? У меҳнатсеварлик руҳида, камтар бўлиб ўсди, яхши ўқиди, спорт билан шуғулланди, самолётларнинг моделларини ясади. Учувчи Чкалов, Водопьянов тўғрисидаги китобларни ўқиди, севадди. Жюль-Верн, Циолковский асарларига қизиқди, аллақандай планеталарга келгусидан кўчишлар тўғрисида орау қилишни севадди.

Мен ўғлимга бир нарсани айтишни истар эдим: боланим, сенга бутун оламнинг, сенинг ҳамқишлоқларинг — жгасқиллардан катта раҳмат. Сенга сўхтасаломатлик ва ишнинг янги муваффақиятлар тилайман. Сени ўстирган ва тарбиялаган Советлар мамлакатини байроғини янада баланд кўтаришни давом эттир.

Бутун бизда энг бахтли кун, дейди Юрийнинг отаси Зоя Алжеевна. — Биз икки томонлама бахтиёрлик. Биз совет кишии биринчи бўлиб космосга чиққанлиги ва бу киши бизнинг азиз укамиз бўлганлигидан бахтиёрлик.

— Бараккала Юрий, — дейди қаҳрамоннинг укаси, маҳаллий автохушхалиқнинг шофеи Валентин Алексеевич Гагарин. У партиянинг, халқнинг ишончини одаганлиги билан фахрланамиз.

ГАГАРИН ЮРТИДА

Қадимий рус шаҳри Гжатск ҳозир мамлакатда географик жиҳатдан энг машҳур пункт бўлиб қолди. 12 апрелда бу шаҳарга телефон қилиш осон бўлмади. Газета, радио мухбирлари, муассасаларнинг вакиллари биринчи совет космонавти Юрий Алексеевич Гагариннинг биографиясини муфассал билан учун бу ерга телефон қилдилар.

КПСС Гжатск район комитетининг секретари Н. Федоренко телефон ёнига келди. У шу кун рўй берган воқеалар тўғрисида ҳаяжонлиқ гапирди.

— Биз совет кишии космосга биринчи бўлиб йўл солганлиги билан гога фахрланамиз ва биз биринчи космонавтининг ҳамқишлоғимиз бўлганлиги билан албатта фахрланамиз. Бутун шаҳардаги фабрикаларда ва муассасаларда ана шу ҳақда гапирмоқдалар. Кундузи Гжатск корхоналарида тарихий воқеага бағишланган митинглар бўлди. Бу митингларда корхоналар, муассасаларнинг раҳ-

барлари, партия, касаба союз ходимлари, ишлаб чиқариш илғорлари сўзладилар. Уларнинг ҳаммаси фан ва техникамининг муваффақиятлари ҳақида, партия ва ҳукуматимизнинг доно тизилчи сисатати ҳақида фахр билан гапирдилар.

Бугун кечкурун, деди сўзининг охирида ўртоқ Федоренко, биздаги совет соҳасида кўпгина митинг ва йиғилишлар бўлади.

Гжатскда Гагариннинг отаси ва икки укаси ишлайди.

Гжатск кассалхонасида мединна ҳамшираси бўлиб ишловчи Гагариннинг отаси Зоя Алексеевна Гагарина ТАСС мухбирига жава бундай деди: — Юрий боланим чоғидай самодетини севади. У, планетлар ва ҳаво корабларининг турли моделларини ясади, учувчи бўлишни орау қилар эди. Мая, энди унинг орауси рубёга қийди. У яхши ўқиган эди.

Гжатск, 12 апрель. (ТАСС).

Тошкентдаги трикотаж-пайпоқ фабрикасининг ишчилари Совет космонавти Юрий Гагариннинг жасорати ҳақидаги хабарни қувонч билан ўқимоқдалар.

И. Гаузерзон фотоси.

ИНСОННИНГ ФАЗОГА ЮРИШИ БОШЛАНДИ

ФАХРЛАНАМИЗ

Москва радиосининг қисқа хабарини эшитиб, бутун жаҳон бир даҳза тин олмай қолди. Дунёдаги ҳамма алоқа воситалари бошқа хабарларни четга суриб, ТАСС ахборотини тарата бошладилар: асрлар бўйи инсоннинг ақлини шоширган, фикрини банд қилган серлар хазинаси — фазога томон одам бўласи йўл олди — инсоннинг фазога юриши бошланди.

Бу биринчи фазо сафари фан ва техника тараққиёти тарихида, инсон ҳаёсининг кураши ва ғалабаси тарихида янги давр очди.

Биз биринчи фазо сайёҳи совет кишини бўлагани, илм-ҳунар учун гоят маҳсулдор замин бўлган буюк Ватанимиз билан фохрланамиз.

Офарин

«Восток» ҳаво кемасида совет граждани биринчи бўлиб космос фазога учгани ҳақидаги хабар ҳаммани ҳалжонга солиб, қалбларни қувончга тўлдирди. Бу қувончли хабарни коллектив бўлиб эшитдик. Совет фани ва техникасига, унинг куч-қудратига офарин!

С. НАЗАРОВ,

Фарғона область бирлашган касалхонасининг бош врач.

АҚЛ-ИДРОК ТАНТАНАСИ

Юртимизнинг оддий бир йигити кунин кеча кўкка парвоз қилди. Одамзод ҳаёли учиб етолмаган баландликка чиқди, бир чой ичимини вақтида фазони саёхат қилиб, ер курагини айланиб келди! Олам лоз келди. Инсониятнинг асрий ордуси бизнинг замонамизда, бизнинг Советлар юртимизда ушладилар.

Дарҳақиқат шу йил 12 АПРЕЛЬ кунин кишилик тарихи тараққиётида янги саҳифа очилди. Шу кунин инсон ақл-идроки тақомиланиб янги тантанаси бўлган энг яхши, энг ажойиб ҳодиса юз берди. Бутун оламни қойил қолдирган, муъжизаларни, афсоналарни ҳақиқатга айлантирган бу ақл-идрок фазога инсон номини ушлагани. Инсон бошини кўкка етказган бизнинг Советлар Ватанимизда юз берди: Совет Социалистик Республикалар Иттифоқининг граждани Юрий Алексеевич Гагарин «Восток» («Шарқ») йўлдош кемасида жаҳонда биринчи бўлиб фазога учди. Омон-эсон ўз туپроғимизга қўнди. Шу кундан бошлаб фазо энди бўшлиқ эмас.

Ҳа, эркин Советлар юртининг эркин граждани Юрий Гагарин само гилдсининг биринчи бўлиб очган биринчи фазо сайёҳи! Унинг номи тарихнинг янги саҳифасига олтин ҳарфлар билан ана шундай деб ёзиб қўйилди. Шунинг учун ҳам уни, унга қанот, таътига қўнган бекиёс жасорат, учар ақл берган янги замон диёрини, бу диёрнинг одамга қанот аслагани, инсоният орау-уйиқини рўбига чиқарган олимлари, конструкторлари ва ишчиларини бутун тараққиқ-парвар кишилик, яхши ниятли ҳамма кишилар зўр қувонч ва ҳақ-жон билан олқишламоқда: совет кишинисига офарин, демоқда.

Ҳа, қувонмай, ҳалжоланмай бўладим! Инсон фикри шу қадар эркин, шу қадар тез ривож топишини истасан кишилар қувончларидан: «Тасанно!» дейдилар. Аммо фикр эрки ва буруннинг Гарбдаги душманлари ҳам тишларини гижирлатиб бўлса-да, ранглари қув ўчиб бўлса-да, совет кишининг

мардлигига, ақлининг парвозига тан беришга мажбурлар. Чунки осмондаги Ойни этак билан ёпиб бўлмайди! Чунки инсон фикри қаерда қамол топаётганини бутун жаҳон кўриб турибди. Гарбдаги мустанлақчилар инсониятни зулумотга солишга тиришаётган бир пайтда, Шарқда улуғ Ленин ёнган машаал тобора ўрни порайётганини, оламга Шарқдан шу нур тараётганини бутун ер юзи ақли кўриб турибди!

Ҳа, Ойни этак билан ёпиб бўлмайди! Чунки кишилик тарихида янги саҳифа очган бу улуг ҳодиса қаҳрамони Юрий Гагарин ҳам, шу қаҳрамонлигини ардоқлаб юлга етказган Советлар Ватани олимлари, конструкторлари ва ишчилари ҳам бу жасоратга бел боғлаганларидан бундан шухрат, шахсий манфаат топиш ва бойишни ҳаёлига келтиришлари йўқ. Улар, мени одам қилиб етиштирган, ёруғ жаҳонга одам деб танитган элим, юртим бойисини, унинг шон-шухратини, бутун инсоният фикри мунаввар бўлсин, деб одам ақли бо-вар қилмаган, одам юраги дов бермаган буюк киши қилдилар. Улар шунинг учун ҳам **ҚАҲРАМОН!**

Ҳа, бизнинг юртимизда шахсий манфаат, шахсий шухрат кетидан қувонганлар шухрат топпайди. Бизнинг юртимизда ўз ақл-идрокини, куч-қувватини, юрак ҳароратини ўз халқига, Ватанга бағишлаганлар номи ўчмайди. Совет кишини — олми ва оддий ишчиси ҳам, пахтакор дехқон ва бинокори ҳам, богбони ва чорводори ҳам — умум-халқ солаётган бинони тез қуриб келтиришга ўз ҳиссасини кўпроқ қўйишни ўйлайди, бу бинони янги нақшлар билан безайди.

Бир неча йилларда Фарғона водийсини айландик. Марказий Фарғонадаги қўмтепалар орасида уч йил олдин тузилган колхозларни бориб кўрдик. Совет гражданиларнинг жасорати қўмтепаларни қўштирибди, гиёҳ ўсмаган кум саҳросида яшил боғлар бунёд бўлибди, колхозларнинг янги, кўркам қишлоқлари қад кўтарибди. Карл Маркс номидаги колхознинг шу уч йил ичида, ўзлаштирган ери 1200 гектарга етибди, шундан 710 гектарда пахта етиштирибди. Колхоз ўтган йили ҳар гектар ердан 26.8 центнердан ҳосил олибди. Улар бу йил Ватанга яна ҳам кўпроқ пахта беришга ақд қилишган.

— Ўн икки миллат вакили уюш-

ГАГАРИНГА БАЛЛИ

Тошкентдаги Октябрь революцияси номидаги тепловоз-вагон ремонт заводининг инженер-техник ходимлари, ишчи ва хизматчилари совет граждани учувчи-майор Юрий Гагариннинг космосга қилган парвози ва соғ-саломат қайтиб келганлиги ҳақидаги хушхабарни зўр шодоналик билан қутиб олдилар.

Дизель цехининг 2-сменасида бўлиб ўтган митингга слесарь Федор Никитович Проини биринчи бўлиб сўз олди:

Олимлар совет халқининг жаҳон миёнасидаги обрўсини яна ҳам оширдилар. Мен ҳар доим маҳсулот ишлаб чиқариш планини 115-120 процентдан бажариб келмоқдаман. Энди мен бундан ҳам кўп ва сифатли маҳсулот ишлаб чиқариш учун астойдил курашаман.

Слесарлар Хайрулла Едгоров, А. Стулов, бригада бошлиғи А. Худоберов ва бошқа ўртоқлар партия ва ҳукуматга, совет олимларига раҳмат айтдилар.

Э. МУСАЕВ.

ФАЗОДА ИЛН ИНСОН

Бу фавқуллода ажойиб ҳодисани қалам билан таҳрир, тил билан таъсир қилиш амри маҳолдир. Совет кишини, бизнинг ҳамшахримиз Юрий Алексеевич Гагарин самодиа парвози зўр эсон-омон қайтиб келди. Фазога кўтаришган «Восток» йўлдош кемасида учган совет майори Гагарин Ватан тарихига олтин саҳифа ёзиб, қўшиб қўйди. Ленин, бу тарихий сафарда фақат биргина Гагарин эмас, балки бутун совет халқининг қайли, умиди, ҳаёли, қудрати, ақли ва билими ҳам унга ҳамроҳ бўлиб учди. Мана, шу барангали чапмалардан фазо олган совет қаҳрамонининг қудрат ва эътиқоди, фаросат ва идрок!

Бизлар — совет Шарқининг эркин фарзандлари, айниқса, шу селан мағрурлигиб қаноатланамизки, фазога биринчи марта одамзодни қўтарган йўлдош неманинг номи «Восток» («Шарқ») деб аталган. Демак, бу кинот-шумуча кема бизнинг жонанон алапимиз, ичидида азамат учувчи эса бизнинг жигарпора қардошимиздир.

Фазога тик чиққан мардин қўлайимиз, у — советнинг шикоятли фарзанди. Биз шу кунини умр бўйи ёдлаймиз. Бизнинг юртдан ботиб ўтган юксалди. Уни қутлар Шарқнинг мағрур авлоди, Чунки йўлдош — «Восток» деб аталади. Бок, бир неча соат ўтди фазода, Аммо дунё олға босди бир аср... Юракларда гурур ҳалдан зиёда, Элда осмонча шодлик муттасил.

БИРИНЧИ ПАРВОЗ УЙГУН

Биринчи бор чексиз фазога Парвоз этди бизнинг ватандош. Қўтарилди кўкка Гагарин. Балқингандай нур сочиб қўйди.

У юксалди ёруғ юлдуздай Ермизини ёруғ этиб курга. Халқимизнинг шухрат-шони, Парвоз этди у билан бирга.

Гагариннинг парвози билан Фазода ҳам бошланди баҳор. Минг бор арзир қаҳрамон халқим, Ўғли билан қилса ифтихор.

Мана, орзу амалга ошди. Мана, ҳоким фазода инсон. Коммунизм бу курашда ҳам Ютиб чиқди, олқишлар жаҳон.

Ўртоқ майор, қадрдон ердан, Ўстларингдан ошгани салом! Яна ўртоқ, яна ватандош, Мардлингига қойилдир олам.

Юрий Гагарин „Фарғона“ колхозининг фахрий аъзоси

ФАРҒОНА. (Телефон орқали олинди). Учувчи-космонавт майор Гагариннинг «Восток» йўлдош кемасида космосга парвоз қилгани, Ер шарини айланиб, ермизига қўнгани ҳақидаги хушхабар Охунбобоев районидagi «Фарғона» колхоз аъзоларини гоит мамнун қилди. Бу ажойиб воқеа мубоасаби билан колхозчиларнинг умумий йиғилиши бўлди. Йиғилиш совет халқининг жаҳон фарзанди, биринчи учувчи-космонавт Юрий Алексеевич Гагаринни «Фарғона» колхозининг фахрий аъзоси қилиб қабул этиш тўғрисида қарар қилди.

Колхозда янги қурилган ўрта мактабга Юрий Гагарин номи қўйилди. Мактаб бундан буён биринчи совет космонавти Гагарин номли 10-ўрта мактаб деб аталади.

Н. ОХУНДИЙ

ЯШАСИН, СОВЕТ ГРАЖДДАНИ!

Қувон халқим, кўкларга етди бошинг, Таслим бўлди сенга фазо-кинот. Буюк, доно партиянинг қўшини, Ўзидан осмон гўлбагига шонли от: Совет граждани Юрий Гагарин.

Қўёш, Зўхор, Хулпар, Миррих, Ой, Чўлпон, Кўда қарсақ чалиб ёди поёндоз. Янги саҳифа очдинг тарихга инсон, Бутун кинотда янғир бир овоз: Совет граждани Юрий Гагарин.

Жўш увар қалбидида матонат, билни, Қардошлик қудратни фазилати бу. Асрий муъжизалар ботири элим, Барқ увар бахтиёр юзларда кулгу: Совет граждани Юрий Гагарин.

Сен ўзинг яратдинг халқини буюк фан: Космос фазоларини забт этдинг ўзинг. Яна, қонларимда қайнаган Ватан, Фарзандинг оқлдан тодирган тузинг: Совет граждани Юрий Гагарин.

старший ҳамшираси Лияда Георгиевна Москони телефонда сингилсини ажойиб янгилик билан табриклар турганида учратди.

Республикамиз пойтахти меҳнаткашларни қувонч ва ҳаяжонга тўлди. Совет халқи, бутун инсоният космос фазога биринчи марта инсон ушриларган кунин ҳеч қачон унутмайди!

Рустам РАҲМОНОВ.

И. Глауберзон фотолари.

ХУШХАБАРЛАР ХУШХАБАРИ

РЕПОРТАЖ

□ □ □

Пойтахтининг Театр майдонидидаги машҳур «Пахта қаноти» фонтини ёнида жажжи қизчасини кўтариб олган колхозчи йигит билан суҳбатлашдик.

— Ҳа, трамвайда эшитдим, — деди йигит бизнинг «Эшитдингизми?» деган саволимизга жавобан. — Орқонкидизе районидидаги Ленин номи колхозининг узумчилик бригадасида ишлайман. Болаларни шахарни томонига қилдиргани олиб келган эдим. Бу кун ҳайтимда бир умр сақлаб қолдирган бўлди.

— Эшитдингизми? — бу савалга саволимиз «Тошкент» меҳмонхонасининг иккинчи қаватида рупара келган кишини бироз тўхташга даъват этди. У Андижон область молия бўлимининг ходими Мухтор Дадажонов эди.

— Ажойиб! Ажойиб! — дейди ўз ҳаяжонини ифода қила оладиган муносиб сўз тополмайди. Дадажонов анчагача шу

ҳолатда турган қўшимча қилди: Олимларимиз ўзларини яна бир марта шон-шухратга бурнадилар!

Биринчи маршрутда қатнайдиган автобусларнинг охириги остановақисда йўловчилар қизини суҳбат қуришди. Ҳар сафар автобус келиб тўхтаганда бетоватлик қилдирган баъзи кишилар ҳам суҳбат фазилдан баҳра олгандай шонлишмайлди. Автобус шофери Амурмат Рўзमतов эса паста тушиб, гўё ҳозир шахримиз устидан Гагарин учиб ўтаётгандай осмонга тикилди.

— Мана янги яна бир маршрут очилди, — дейди у қўлиб. — Учар автобусларда сунъий йўлдошларга пассажирулар ташиниладиган кунларимиз ҳам ақиллашди. «Таштенстильшвейобуторг»нинг 65-газмон магазинига мардик. Бу ерда ҳам уша гап, ўша ҳалжон. Сотувчилар ҳам, харидорлар ҳам қимир этмай ТАССнинг радиодан эштитириётган ахборотини тингламоқдалар. Сўнгра сотувчи Зуфия Ортиқова ўйлаганларини айтди: — Олимларимизга ҳам, ботир учувчига ҳам балли!

Шаҳар 1-поликленикасининг

Юрий Гагарин номли бульвар

КИШИНОВ. 12 апрель. (ТАСС). Бутун кундуз соат 12 да меҳнаткашлар депутатлари Кишинев шаҳар Советининг икромия комитети мажлисига тўйилди.

Шаҳар икромия комитети Молдавия республикаси пойтахтидаги энг серкатион мажлислардан бири — Мунтченнинг бульварининг номини ўзгартиришга қарор қилди. Бундан буён бу бульвар Юрий Гагарин номли бульвар деб аталади.

баланд уюлмади, совет шунқорларининг зарбидан чилпарчин бўлиб тушди.

Ватандошим, сени кўкка парвоз қилдирган, сенига хайларингиз, де, кенг иродангиздек буюнмас қанот берган она ер жаҳон бахтининг тилаб сени осмонга йўлаган эди. Қўмтепалардан қитъаларга ўтган, совет нафасини гуркиратиб, совет фанини машъалдек кўтариб фазога фазога ўтдинг. Ракетамиз Зўхора бўсағасига етай деб қолган ҳалжонли кунларда бир муъжиза бўлиб инсон зақосини фалакларга кўтардинг!

— Бу ишларга фақат, фақат совет кишинисига қодир экани ҳақиқатдан ҳам барҳақ, нурдан ҳам тиниқ эналланига энди исбот дозим бўлай қолди. Бунин сен байроқ қили кўтардинг, сен, менинг, ҳам, паспорт ватандошим, Юрий!

Куба соҳилларида ўрмалаётган замбаракларнинг гилдираклари напигал пули, Африка ўғли, Конгонинг мард боласи Лумумба кўксига қадалган ўқ ҳам капитал пули эди.

МИРМУХСИН

ИНСОН ЮЛДУЗЛАР ОЛАМИДА

Инсон юлдузлар оламида кўтарилди.

Бу инсон — илм ривож топган, овоз меҳнат, овоз элнинг азамат фарзанди биринчи космонавт Юрий Гагариндир. Ватандошининг буюк парвози ер юзини ҳайратга солди, илм-фан прометейи курагани айланиб чиқиб советлар юртидаги тараққиётни намоён қилиб, жаҳолатга зарба урди. Ўн еттинчи йили Ватанимизни овоз қилиб олганимиздан кейин, улуғ Ленин мамлакатимизни электрлаштириш планларини тузаётганида Герберт Уэллс ва бошқа жаноблар буюк режаларимизга шубҳа билан қараган эди. Бу юртининг ривожини жапонларни эсангиратиб қўйган эди. Ленин Ватанда, унинг фарзандларидан бири жаҳонда биринчи бўлиб юлдузлар оламига учиб бориб келиши жаноблар нафасини ичига тушириб юборди. Наники, биз, Гагарин ватандошларини, дўстларини, бу азаматнинг буюк парвози билан бутун дунё ҳам фохрланмоқда. Азамат Юрий Гагарин — рус кишини биринчи бўлиб космосга — беҳудуд сайёралар оламига йўл очди. Рус даҳоси, рус мардлинини

Чкаловларини Арктика музларидан олиб ўтган қанот пул эмас, совет иродаси. Зиганшинларини океанлар гирдобидан олиб чиққан пул эмас, совет иродаси ва ғижоқ, Гагарининг фазога олиб чиққан ҳам пул эмас, совет иродаси эди.

Ҳа, уларда унақа, бизда бунақа! Э, капитал бандалари, э, инсон фикрини асрлар бўйи кишанга солган мутаассиблар, кўринг, ҳа, ҳа, қилинг, биз совет кишиларимиз! Ҳа, совет кишиларимиз. Юрий Гагарин бизники — СССР-нинг ўғли бўлди.

Э, сўз соҳиблари, э, бастакорлар, қуйланг, ғазалларингиз, оҳангларингиз мана шу азамат жардининг маҳзини қўласин! Қуйлар янғирасин! Қойдилар, вазилар инсон ақлининг, совет иродасининг қаноти билан баравар парвоз қилсин!

Менинг ҳам энг яхши самямий сўзларим сенга, сенинг маҳингига бўлсин, яша, отангга раҳмат, ўртоқ!

Санд АХМАД.

яна бир қарра намоён қилди. Қирғ биринчи йили ватандошларимиз кўксидан ўқ тегиб, элини сақлаб жон бераётганларидан ҳам бу муваззам Ватанимиз саломат бўлишини, илм-фан ривож топишини, овоз эл фарзандларини муъжизалар келтиришини йўл олди.

Эдилар. Пигирималчи аср — тараққиёт асри. Тараққиёт ва Оқолинда бир-бири билан эгизак. Оқолинда Тўнглик мамлакатда тараққиёт ривож топди. Қаҳрамон Гагарин голиб байроғимизни жауда баландга олиб чиқди. Бу йигит Ой юзларини силлаб, Кўёш билан қўл бериш, саломлашиб келди. Уни беҳисоб юлдузлар қарсақ чалиб олқишладилар...

Қўшим. 80 йашар чол шу палатга келиб оламнинг юлдузлар оламига учганини ҳам кўрдим, умримиз яна бир мамнун қўйилди, деди. Мамлакатимиз жонанон коммунистлар партиясини раҳбарлигида қамолотга етди. Афсоналар ҳақиқатга айланмоқда. Советлар юртдан қўтарилган қўёш ауматини суриб йўқотмоқда. Яшасин қўёшимиз, йўқолсин аумат!

СОВЕТ ФАНИНИНГ БУЮК ЗАФАРИ

КЕННЕДИ: СССРНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ
ТЕХНИКАНИНГ ЖУДА КАТТА ЮТУГИДИР

СОВЕТ ИТТИФОҚИ КОСМОСГА БИРИНЧИ КИШИНИ УЧИРДИ

„ПОЛАРИС“ РАКЕТАСИ ДЕНГИЗГА ЙИҚИЛИБ ТУШДИ

«ПОЛАРИС» ОКЕАНГА
ЙИҚИЛИБ ТУШДИ

ЛОНДОН, 12 апрель.
(ТАСС). Рейтер агентлиги
мухбирининг Канаралар бу-
рунлиги (АКШнинг Флорида
да штати) хабар беришча,
«Поларис» ракетаси учирла-
нгандан кейин кўп ўтмай,
океанга йиқилиб тушган.
АКШ денгиз министрлиги
қўйилганларни билдирди:
«Поларис»нинг янада тако-
миллаштирилган «А-2» мо-
дели учирилганда бу ик-
кинчи муваффақиятсизлик,
афтидан, иккинчи босқич
двигательдаги нуқсон сабаб-
ли рўй берган бўлса керак.

АКШ ПРЕЗИДЕНТИ СОВЕТ
ОЛИМЛАРИ ВА ИНЖЕНЕРЛАРИНИ
ТАБРИКЛАМОҚДА

НЬЮ-ЙОРК, 12 апрель. (ТАСС). АКШ президенти
Кеннеди совет олимлари ва инженерларини жуда катта
муваффақият билан—бортида одам бўлган космик ке-
манинг учирилиши ва омон-эсон Ерга қайтиб келиши билан
табриклайди.

АКШ президенти бундай дейди: «Одамни орбитага чи-
қариб, муваффақиятли суратда Ерга қўйишдан СССР
нинг муваффақияти техниканинг жуда катта ютуғидир.
Биз ана шундай шижоат кўрсатиш учун имконият ярат-
ган совет олимлари ва инженерларини табриклаймиз.

Кўш системамиани текшириш шундай бир мақсадди,
биз ва бутун инсоният бунга амалга оширишда Совет
Иттифоқида қўйилган, мажбур муваффақият аса ана шу
мақсадга эришиш йўлидаги муҳим қадамдир.

Одамни космосга чиқаришни кўзда тутувчи «Мерку-
рий» программаси ҳам ана шу вазифани кўзда тутди».

Совет халқининг янги порлоқ ғалабаси жаҳонни ҳайратда қолдирди

ХЕЛЬСИНКИ, 12 апрель.
(ТАСС). «Бу нарса ҳамма-
ни таажублантирди. Совет
Иттифоқи биринчи бўлиб
одамни космосга муваффа-
қиятли юборганлиги мен
жуда ва жуда хурсандман.
Яқинда мен Совет Иттифо-
қи билан учраша олурман,
деган умидман», — деди
совет китобхоналари таниш
бўлган йезуит Марти Лар-
ни телефон орқали ТАСС
мухбирига.

«Мен, — деди такрорлаб
Ларни, — сизларнинг бу му-
ваффақиятингизга жуда ва
жуда хурсандман».

Финляндия Компартияси
Сийбис бюросининг аъзоси
А. Мкинени ТАСС мухбири
дунда пунктига телефон қилиб,
совет кишиларини зўр ғала-
ба билан — космик ке-
ма муваффақиятли учирилган-
лига ва Ерга қайтариб туши-
рилганлиги билан табрикла-
ди.

КАМБЕРРА, 12 апрель.
(ТАСС). Австралиядики ра-
диостанцияларнинг ҳаммаси
ёларининг олдига эшит-
тирилганлиги тўғрисида, фа-
қулдада янгиликни — совет
киши космик фазога учган-
лиги ва эсон-омон ерга қай-
тиб тушганлиги хабар қил-
ди. Бу ҳайратда қолдирадиган
хабар бир неча марта
такрорланди. Бугун турли
касбадаги кишилар Австра-
лиядики совет кишиларини
Совет Иттифоқининг янги
улуг муваффақияти билан
қутламоқдалар.

«Бугун бугун дунё Рос-
сийни фазога эришган
жуда кўп муваффақият-
ларининг энг аjoyибиди билан
табриклар», — дед ба-
ди Сиднейда чиқадиган
«Дейли миррор» газетаси
ёларининг редакцияси мақола-
сида. Руслар космик фазога
ёларининг ҳақиқатда жа-
ҳонда ҳамма мамлакатлар-
га нисбатан нақадар олдинга
ўтиб кетганлигини яна
бир марта кўрсатди. Де-
вийда «Дейли миррор» га-
зетасининг мақоласида.

БЕРЛИН, 12 апрель.
(ТАСС). Бугун бу ерда Гер-
мания Демократик Республи-
каси халқ палатасининг маж-
лиси очилди. Мажлис бош-
лиғи билан палата раиси
И. Дикман Совет Иттифоқи
ичига одам туширилган би-
ринчи космик кемани учир-
иб, порлоқ ғалаба қозон-
ганлигини депутатларга маъ-
лум қилди.

Бизнинг республикамиз,
деди И. Дикман, техника со-
ҳасида шундай муҳим
яратган қурашни социалис-
тик лагерьга ўзининг мансуб-
лиги билан фахрланади. И.
Дикманнинг Совет ҳўкумати-
ни ва совет халқини аjoyиб
ғалаба билан муваффақият-
ли айтган гаплари гудурдор
кўрсаткич билан китоб оли-
нади. Ҳамма ўриндан тур-
ди, овалча бир неча минут
давом қилди.

Сўнгра, Халқ палатаси
қуни тартибда турган маса-
лаларни муҳокама қилдишга
ўтди.

ВАРШАВА, 12 апрель.
(ТАСС). Ичига одам тушган
«Восток» совет космик ке-
маси учирилганлиги тўғрисида
ҳаммаи ҳайратда қолдира-
диган хабар Польшага яши
тезликда тарқалди.

Польша фанлар академия-
сининг президенти профес-
сор Т. Котарбинский Польша
матбуот агентлигининг мух-
бирига бундай деди: Ҳамма
кишилар катта мамлакатимиз-
ни ва бутун дунёнинг ил-
мий доиралари инсоннинг та-
биати ўзлаштириш тарихида
буришис юзаси мана шу во-
қеадан таъсирланиб туриб-
ди. Инсон биринчи марта
космос томон йўл олди. Бу
янгилар билан бугун астронав-
тика соҳасида Совет Итти-
фоқининг фани ва техникаси
неғизда қўйилган ҳал қи-
лувчи ва бурилиш юзаси қа-
дамларини билиди.

ТОКИО, 12 апрель.
(ТАСС). Япония парламентин-
инг либерал-демократик
партиядан сайланган депутат
Токума Удзунини ТАСС
мухбирига бундай деди: «Со-
вет Иттифоқидаги фан ва

техника шу қадар юксак да-
ражага кўтарилганлиги мен
яна бир марта қўйилман.
Гарчи мен социалист бўлма-
сам ҳам, лекин шунинг эъти-
рофи қилишим керакки, бун-
дай илмий-техника тараққи-
ёти социалистик система
вуқудга келтирди. Инсон
космосга учган шароитда
урушининг олди олиниши ло-
зим».

РАБОТ, 12 апрель.
(ТАСС). Совет фанининг
илмий муваффақияти тўғ-
рисида ТАСС берган хабар-
ни Мароккан радиоси дар-
ҳол эшиттирди.

Бугун ТАСС мухбири Ма-
роканш пойтахтининг бир қан-
ча оддий кишилари — иш-
чилар, хизматчилар ва сту-
дентлар билан суҳбатлашди.
Шу кишиларнинг ҳаммаси
«Жуда катта, жуда зўр, жуда
ҳайратда қолдирадиган иш
бўлди!» дейишди. Маро-
канш «студентлари» мияли
созининг режиссёрларини би-
ри бугун бин Умар «Совет
кишиларини қутлаймиз. Со-
вет олимлари ва техниклари-
га бизнинг табригимизни ай-
тиб қўйинг!» деди.

«Биз бу учинчи кўндан
бери кутган эдик ва космос-
га биринчи бўлиб совет ки-
ши учинишга амин эдик!», —
деди Работ университетининг
хизматчиси Мухаммад Хани-
ту. Марокканларнинг ҳам-
маси: «бу ҳақрамонлик тий-
лик, илм-фан йўлида қилин-
ганлиги жуда аҳамиятли иш
бўлди. Маъналарини урғу-
сатдан кўра, тинчлик иш-
га сарфлашдан ҳам аҳамият-
ли» деди.

«Биз бу учинчи кўндан
бери кутган эдик ва космос-
га биринчи бўлиб совет ки-
ши учинишга амин эдик!», —
деди Работ университетининг
хизматчиси Мухаммад Хани-
ту. Марокканларнинг ҳам-
маси: «бу ҳақрамонлик тий-
лик, илм-фан йўлида қилин-
ганлиги жуда аҳамиятли иш
бўлди. Маъналарини урғу-
сатдан кўра, тинчлик иш-
га сарфлашдан ҳам аҳамият-
ли» деди.

ҚОҲИРА, 12 апрель.
(ТАСС). Хеландаги обсерва-
ториянинг директори профес-
сор Абдиль Хамид Само
ТАСС мухбирига бундай де-
ди: «Совет Иттифоқининг
олимлари ва инженерлари-
ни тарихда тенг бўлмаган
бу улуг муваффақият билан
қўйилган табриклаймиз.
Биз уларнинг бутун инсо-
ният бахт-содати йўлида қи-
ладиган ишларида катта муваф-
фақиятлар тилаймиз».

Мен ҳам Юрий акамдек,
Кенг самоза учаман.

Орзум: ўқиб, улағиб,
Қўқ сирларин очаман.

Боқижон СИДДИҚОВ фотоси.

ВРАЧ
МАСЛАХАТИ

Кунлардан бирда машхўр
рассомларимиздан бири ме-
нга консултацияга келди. У
иккинчи қаavatга зўрға кўта-
риди. Кабинетим эшигини
очганимда, қаршимда қирқ
бешлар чамасиди тўладан
келган бир киши оғир нафас
олиб турарди. Бемор нафаси
қисилишни, дармонсизлиги-
ни, уйқусизлигини, ҳаддан
ташқари тажаниб бўлиб қў-
ғанини айтиди.

— Юракни мустаҳкамла-
йиш ва нафас қисилишни
йўқотишга ёрдам берадиган
ичмағини дорим қолмади, дей-
ди у. — Сира қон қилмади!
Мана сизга медицина...

Мен рассомнинг юриш-ту-
риши билан қўйиндим. Шун-
дан кейин ҳаммаси аён бўл-
ди. У юрагини аялабди, ўзи-
ни бирор ортиқча ҳаракат
қилиб қўйишдан тийар экан,
пиеда юриши, ҳамма жойга
шахсий машинасида борар
экан.

Беморнинг меҳнат фаоли-
яти ва турмушини чуқур ўр-
ганганимдан кейин мен унга
енгли гимнастик машқлар
қилишни ва маълум миқдор-
да юришни ҳамда пархиз қи-
лишни буюрдим. У меннинг
хузуригача ҳар келганида,
гимнастик машқларни мурак-
кабаштира бордини ва юриш
масофасини кўпайтирдим.

Йилининг фаслига қараб
спортнинг бирор тури билан
шуғулланишни тавсия этдим.
Натижада физиология қонун-
ларига кўра беморнинг юра-
ги борган сари мустаҳкам-
ланди ёки, бошқача қилиб
айтганда машқ унга фойда
берди.

Орадан йигирма йил ўтди.
Жисмоний машқлар, эрта-
ли гимнастика, бадани ҳўл-
латта билан артиш, чанги ва
қосқиди юриш, оқин ҳавода
сайр қилиш, олтиш шар
кишининг организмни шу
қадар мустаҳкамладики, бун-
дай қилиш—энг аҳамият-
ли ҳаракатларини ҳам қўлидан
келмасди.

ҚАРИЛИК ҲАМ
ЧЕКИНАДИ...

40-50 ёшдан ошган кўпчи-
лик кишиларда вақтидан ил-
гери қариш, ёш ўтгар, қон
томирлариди ўзгаришлар
ва касалликлар, қон босими-
нинг ошиши ва бунинг оқид-
ада юрак фаолиятининг
заифлашиши содир бўлади.
Кўпгина касалликларнинг
келиб чиқишининг асосий
сабаблари қадан ташқари
чарчаш, шижоат иш билан
шуғулланмаслик, тамаки
ч е к и ш, спиритан ичим-
ликлар ичши, бўкиб оқват
ейишда эканлиги ҳо-
лиги ҳолириг замон фани ала-
қақон аниқлаб берган.

Сорлом бў-
лиш, умрин
узаёт и р и ш,
умрининг охири-

лиятларини, — деди у, — социалистик
кишиларнинг мустаҳкам ҳа-
мкорлиги, ўзаро дўстона ердамнинг
порлоқ натижасидир.

Фалсафа фанлари доктори, про-
фессор М. С. Жуновнинг лекция-
си жуда мароқли бўлди. Лектор
Совет шарқи республикаларининг
социализм ва коммунизм қуриш-
даги тажрибаларининг халқаро
аҳамияти тўғрисида ҳикоя қилиб
берди. У бу республикалар халқ-
ларининг Совет ҳокимияти йилла-
рида қўлга киритган олшумул-
тарихий ғалабалари чет эл шарқи
мамлакатларининг миллий озодлик
курашида илҳомлантирувчи наму-
на бўлаётганлигини мисоллар билан
деди.

Лектор мамлакатимизнинг бош-
қа қардош республикалари ка-
тори Ўзбекистон, Қозғистон, То-
жикистон, Қирғизистон ва Турк-
менистон республикаларининг
ижодкор меҳнаткашлари партия
раҳбарлигида кенг айл олдирилган
коммунистик жамият қуришга қа-
дам қўйишларига босиб ўтган
шонли, шарафли йўлларини кенг
характерлаб берди. У республика-
ларининг иқтисодий ва маданий та-
раққиётига доир жуда қизиқ ми-
соллар келтирди. — Совет шарқи
халқларининг социализм тўла ва
узил-кесил ғалаба қозонганига қа-
дар эришган жуда катта муваффа-

СИҲАТ-САЛОМАТЛИК ГАРОВИ

Бунда қўйидагиларга эъти-
бор бериш керак.
Машқларнинг биринчи
группаси киши уйқудан тур-
гандан кейин қиладиган од-
дий ҳаракатларни қайтариш-
дан иборат.
Машқларнинг иккинчи
группаси оёқ мускулларини
мустаҳкамлайди, киши орга-
низмнинг оёқ қисмидаги
бўғинлар фаолиятини ахши-
лайди. (Бунда ўтириб турниш,
оёқни эркин ҳаракат қил-
дириш, шу билан бирга қўл
ва гавдани ҳаракат қилди-
риш керак).

Машқларнинг учинчи груп-
паси бадан мускулларини,
қорин рўстини мустаҳкам-
лайди. (Бунда тикка турган
ёки ўтирган ҳолда гавдани
ўнг ва чап томонга қараб ҳа-
ракатлантириш, тикка турган
ҳолда ёки чалқанчасига ётиб,
оёқни кўтариш ва ҳаракатга
келтириш лозим).

Тўртинчи группа машқлар
бел мускулларини мустаҳ-
камлайди, умуртқа сўягининг
нормал ишлашини ва гавда-
нинг ахши ўсишини таъмин-
лайди. (Бунда гавдани ол-
динга ва икки ёнга ҳамда ор-
қага қараб эгиш керак. Бу
ҳол чўқалаб ёки ўтириб бир
неча марта қайтарилади).

Машқларнинг бешинчи
группаси қўл, елка мускул-
ларини мустаҳкамлайди, ор-
ганизмнинг юқори қисмида-
ги бўғинлар ҳаракатини ах-
шилайди. (Бунда эгилмок,
ростланмок, айланиш, гавда-
ни эркин ҳаракат эттирмок
талаб этилади).

Олтинчи группа машқлар
тўртинчи ва бешинчи маш-
қларни тўлатида ва у бадан
ҳамда қорин мускулларини
мустаҳкамлайди. Умуртқа сў-
ягининг турли томонга тез
эгилиш учун ёрдам беради.
(Бунда тик туриб ёки чўқала-
бди, ўтирган ҳолда гавдани
ҳар томонга эгаштириб, ҳа-
ракат қилиш керак).

Машқларнинг еттинчи
группаси қон айланиш орган-
ларини мустаҳкамлайди.
(Бунда турган жойда юриш,
турли хил сакрашлар,
унча узок бўлмаган масофа-
га югуриш ҳам талаб этила-
ди. Бу машқларнинг ҳар би-
рига бир минутча вақт аж-
ратиш керак).

Машқларнинг саккинчи
группасида юракнинг нормал
фаолиятга ўтиши таъминла-
нади. (Бунда оҳиста юриш,
қўл билан турли ҳаракатлар
қилиш билан бир вақтда чу-
қур нафас олиш талаб эти-
лади).

Ҳар қуни ва мунтазам ра-
вишда эрталики гимнастик
ка билан шуғулланиш ва
шундан сўнг баданини ҳўл-
латта билан артиш меҳнат
қуни давомда иш фаолият-
ини оширишнинг, кишининг
бормал бўлиши ва турли ка-
саликлардан сақланиши
нинг энг аҳамиятли ишончли
воситасидир.

Профессор
И. САРКИЗОВ-СЕРАЗНИИ.
Хизмат кўрсатган фан
арбоби.

(«Правда» газетасидан).

Бундан сўнгги йилгилиларда
халқлар дўстлиги ва социалистик
интернационализм ғояларини про-
паганда қилиш соҳасидаги иш
тажрибалар ўрготлашилди.

О. АБДУРАХМОНОВ.

реш фойдалан ҳоли эмас деган
фикрин айтишди. Чунин бундай
кеңаш дўстлик алоқаларини яна
да мустаҳкамлашга, ҳал этилиши
лозим бўлган масалаларни оқилона
муҳокама қилишга ёрдам беради.
Туркменистондан келган Қора
жа Дурдыева, Акча Бобоева, ўр-
тоқлар билан ҳам суҳбатлашди.
Улар ўз республикаларида меҳнат-
кашларини халқлар дўстлиги ва ин-
тернационализм ғоялари асосида
тарбиялаш юзасидан олиб бораёт-
ган ишлари тўғрисида ҳикоя қи-
либ беришди.

Шундан сўнгги йилгилиларда
халқлар дўстлиги ва социалистик
интернационализм ғояларини про-
паганда қилиш соҳасидаги иш
тажрибалар ўрготлашилди.

О. АБДУРАХМОНОВ.

«Кизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистон Сурх»
бирлашган нашриятининг босмаханаси.

Р. 00826.

босими пасайди, уйқу нормал
ҳолга келди, тажаниглик ҳо-
лати йўқолди, меҳнат қилиш
фаолияти кучайди. Энг му-
ҳими — умумий ҳаёт фао-
лияти ошди.

ФИЗКУЛЬТУРА БИЛАН
ШУГУЛЛАНИШ

Жисмоний машқ қилиш
организмга ҳар томонлама
ахши таъсир кўрсатади. Жис-
моний тарбия билан шуғул-
ланиш натижасида кишининг
сўяқ системаси мустаҳкамла-
нади. Мускулларда ҳам сези-
ларди ўзгаришлар содир бў-
лади. Физкультура билан
мунтазам равишда шуғуллан-
иш, доимий машқларнинг
мускулларга таъсири нати-
жасида мускуллар мустаҳ-
камланади ва бакуват бўла-
ди. Буюқ физиолог И. М.
Сеченов ҳам мускуллар ҳа-
ракати мия фаолиятининг
ривожланишига ахши таъсир
этади, деб кўрсатган эди.

Жисмоний машқ қилиш
юракнинг нормал ишлаши
учун аиниқса катта аҳамият-
га эга.

Жисмоний машқлар таъси-
рида юрак нормал ишлаш
бўлайди. Юрак уриши нор-
малашади. Асосий қизилқон
томарига физкультура билан
шуғулланмайдиган одамни-
нча нисбатан кўпроқ қон қу-
йилади. Машқ қилиб юрак
кишининг юраги қариллик хо-
лида ҳам ахши ишлайди ва
бакуват бўлади. Машхўр
спортчи Ф. А. Забелин 79
йилда бўлиниш қарамай, до-
зиргача 25 километр масо-
фага югуришда ёшлар билан
бир сафда туриб қатнашди.

Жисмоний машқ қилиб ту-
риш нафас олиш органлари
учун ҳам катта аҳамиятга
эгадир. Чуқур ва бир меёрда
нафас олиш қоннинг турги
айланишига ёрдам беради.
Ўпка фаолияти ахшиланади,
нафас олиш мускуллари му-
стаҳкамланади ва унинг фао-
лияти ахшиланади.

Ақсинча, ким ҳаракат қи-
ладиган киши организмни сўст
ривожланади, жисмоний меҳ-
нат билан шуғулланмаслик
натижасида қон томирлари
да қон қуйилиши секинлаша-
ди, бинобарин киши органи-
змдаги органларини қон билан
таъминлаш сусаяди.

Эрталики гимнастика, кеч-
қурунлари очик ҳавода сайр
қилиш ва спорт билан шу-
ғулланиш жисмоний меҳнат
билан шуғулланиш, фанат
ақлий меҳнат билан банд бў-
лиш оқибатида келиб чиқа-
диган касалликларнинг олди-
ни олади.

ҲАММАНННГ КУЧИ
ЕТАДИГАН МАШҚЛАР

Саккинчад унтагача бўлган
машқини ўз ичига олган
эрталики гимнастика гимнастик
комплексини ёши ва соғ-
лиғига қараб ҳар қон ўзи
учун мустақил туза олади.

Бундан сўнгги йилгилиларда
халқлар дўстлиги ва социалистик
интернационализм ғояларини про-
паганда қилиш соҳасидаги иш
тажрибалар ўрготлашилди.

О. АБДУРАХМОНОВ.

«Кизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистон Сурх»
бирлашган нашриятининг босмаханаси.

Р. 00826.

ТОНГ ЮЛДУЗИ

Уфқда болқиди порлоқ сайёра
Олтин Зухрамини бу, сўйла

Койнот? — бу эрк

Иўқ! Бу юлдуз эмас, — бу эрк

Чексиз фазо бўйлаб учди

Чексиз фазо бўйлаб учди

Унга бағрин очди сирлар —

Иўқ! Бу юлдуз эмас — бу эрк

Тафаккур қанотли Совет одами!

Борлиқ оқ йўл тилаб сийкиб

У фазо қўйнига қилганда

Офтоб шуъалардан тўшаб

Лажувард қўқ узра ёзди

Кўкда бир сайёра кулди

Сахар чарақлаган Зухрага қйёс.

Иўқ! Бу юлдуз эмас — бу

Койнот уфқиди балқилган Кўш.

Эркин ВОХИДОВ.

БОТВИННИК ЮДИ

МОСКВА, 12 апрель. (ТАСС).
шахмат бўйича жаҳон биринчи-
лиги реванш-матчининг бугун бўлиб
ўтган ўн биринчи ўйини 42-юрн-
да гротмейстер Ботвинникнинг ға-
лабаси билан тугади. Матч ҳисоби
Ботвинник фойдасига 7.5:3.5 бўл-
ди.

Редактор ўринбосари
А. ИСМОИЛОВ.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

15 АПРЕЛДА

18.30 — Звёздочка (телевизион жур-
нал). 19.05 — Сўнгги ахборот 19.